

Sygn. akt V KK 409/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 2 marca 2016 r.,
sprawy **W. K.**
uniewinnionego od czynu z art. 164 § 2 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 08 czerwca 2015 r.,
utrzymującego wyrok Sądu Rejonowego w W.
z dnia 10 marca 2015 r.

p o s t a n o w i ł

- I. Oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. Zasądzić od oskarżyciela posiłkowego S. L. na rzecz W. K. 720 (siedemset dwadzieścia) zł tytułem kosztów obrony wykonywanej w postępowaniu kasacyjnym;**
- III. Obciążyć oskarżyciela posiłkowego S. L. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 marca 2015 r., Sąd Rejonowy w W. uniewinnił W. K. od popełnienia czynu z art. 164 § 2 k.k.

Apelacje od tego wyroku wniósł na niekorzyść oskarżonego prokurator oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej.

Prokurator zarzucił wyrokowi:

- „naruszenie przepisu art. 5 § 2 k.p.k. z uwagi na przyjęcie przez Sąd, że brak jest dowodów popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu, a pojawiających się wątpliwości nie uda się usunąć, podczas gdy Sąd nie rozstrzygnął wątpliwości korzystając z obowiązujących zasad procesowych w zakresie oceny sprzecznych dowodów,
- naruszenie przepisu art. 7 k.p.k. z uwagi na brak prawidłowej oceny wszystkich przeprowadzonych dowodów, a przede wszystkim zeznań przesłuchanych świadków, oględzin miejsca zdarzenia, opinii technicznej biegłego dotyczącej popełnionych błędów projektowych, wykonawczych obiektu położonego w M. przy ul. S., które doprowadziły do katastrofy budowlanej i powiązaniu ich z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego,
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść polegający na uznaniu, że brak wiarygodnych dowodów pozwalających na przyjęcie, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, podczas gdy całość; zgromadzonego materiału dowodowego do takiego wniosku nie prowadzi.”

Podnosząc te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w W.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej zaskarżył wyrok także w całości i zarzucił mu:

„1) na podstawie art. 427 § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a) art. 7 k.p.k. przez dokonanie oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów niezgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności przez dokonanie wybiórczej oceny zeznań świadków [...],

b) art. 410 k.p.k. przez pominięcie przez Sąd istotnych okoliczności wynikających z przeprowadzonych przez Sąd dowodów, które sąd uzna za wiarygodne, w szczególności wynikających z zeznań świadków [...], a które to okoliczności zostały wskazane w treści uzasadnienia niniejszej apelacji,

2) na podstawie art. 427 § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, polegający na:

- a) ustaleniu wbrew zeznaniom świadka H. L. i S. L., iż to oskarżycielka posiłkowa chciała mieszkać w tym samym miejscu, w którym pracowała,
- b) błędnym ustaleniu, iż ustalono z oskarżycielką posiłkową przed rozpoczęciem inwestycji lub w jej trakcie, że budynek zakładu fryzjerskiego ma zostać w przyszłości rozebrany,
- c) błędnym ustaleniu, iż oskarżony informował oskarżycielkę posiłkową o konieczności wprowadzenia zmian do projektu,
- d) błędnym ustaleniu, iż oskarżony nie dokonywał żadnych czynności formalno-prawnych związanych z wykonywaniem inwestycji,
- e) w konsekwencji - błędnym uznaniu, iż zachowanie oskarżonego nie wyczerpuje znamion zarzucanego oskarżonemu czynu,

3) na podstawie art. 427 § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 164 § 2 k.k. polegającą na błędnym uznaniu, iż zachowanie oskarżonego nie wyczerpuje znamion zarzucanego oskarżonemu czynu, podczas gdy uznać należy, iż gdyby Sąd prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy, to mogłoby dojść do uznania, iż oskarżony popełnił zarzucany mu czyn.”

Mając na względzie powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 8 czerwca 2015 r. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając obie apelacje jako oczywiście bezzasadne.

Od tego wyroku kasację wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej.

Zarzucił wyrokowi:

„1. rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. obrazę przepisów:

a) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegającą na:

- niespełnieniu przez Sąd Odwoławczy obowiązku rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów zawartych w apelacji wniesionej przez Prokuratora, a odniesienie się do nich jedynie ogólnikowo, bez rzetelnej oceny każdego z tych

zarzutów, - niespełnieniu przez Sąd Odwoławczy obowiązku rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w apelacji, a rozważenie ich w sposób ogólnikowy, bez rzetelnego ustosunkowania się do każdego z tych zarzutów,

- nie rozważenia zarzutu podniesionego w uzasadnieniu apelacji wskazującego na konsekwencje zdrowotne świadka K. T., tj. poronienia na skutek zdarzenia z dnia 25.12.2012 r., a tym samym brak oceny wpływu ww. zdarzenia na zdrowie ww. świadka i tym samym znamienia zarzucanego oskarżonego czynu w zakresie zdarzenia, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób, w tym ww. świadka,

b) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegającą na:

- brak oceny wpływu zdarzenia z dnia 25.12.2012 r. na zdrowie świadka K. T., która na jego skutek poroniła i tym samym znamienia zarzucanego oskarżonego czynu w zakresie zdarzenia, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób, w tym ww. świadka, która to ocena winna zostać dokonana przez Sąd I instancji zgodnie z art. 7 k.p.k., a którą to ocenę pominął także Sąd II instancji,

- dokonaniu oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów niezgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności przez dokonanie wybiórczej oceny zeznań świadków [...]i powielenie takiej oceny przez Sąd (I instancji, w tym polegające m. in. na odmiennej ocenie zeznań świadków [...], odmowie wiarygodności zeznaniom świadka K. T. z uwagi jedynie na fakt bycia członkiem rodziny oskarżycielki posiłkowej i w konsekwencji nie ustosunkowanie się w sposób wymagającej rzetelnej oceny do ww. zarzutu przez Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku,

c) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegającą na pominięciu przez Sąd I instancji, a w konsekwencji pominięciu przez Sąd II instancji, istotnych okoliczności wynikających z przeprowadzonych dowodów, które to okoliczności zostały szczegółowo opisane w uzasadnieniu apelacji, a które to Sąd I instancji uznał za wiarygodne, a którą argumentację w całości przyjął Sąd II instancji, w szczególności wynikających z zeznań świadków [...], bowiem Sąd I instancji, a w konsekwencji Sąd II instancji, pominął m. in. fakt, iż oskarżony w pierwszej kolejności zwrócił się do matki oskarżycielki posiłkowej z informacją, iż zamierza zwrócić posiadane dokumenty, iż podjął się załatwienia wszelkich czynności formalno-prawnych związanych z inwestycją oskarżycielki posiłkowej, iż

G. S. był kierownikiem robót z ramienia L. R., iż L. R. przyznał, że nie posiada żadnych uprawnień, iż oskarżycielka posiłkowa jak i jej matka nie były informowane o konieczności rozebrania starego budynku, że zeznania świadka G. S. nie są spójne z wyjaśnieniami oskarżonego, wyprowadzenia twierdzeń nie znajdujących oparcia w przeprowadzonym materiale dowodowym i w konsekwencji nie ustosunkowanie się w sposób wymagającej rzetelnej oceny do ww. zarzutu przez Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku,

d) art. 452 § 2 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 01.07.2015 r.) w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. polegającą na nieprzeprowadzeniu z urzędu przez Sąd Odwoławczy dowodu z opinii właściwego biegłego w sytuacji gdy w sprawie wystąpiły okoliczności mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, które wymagały wiadomości specjalnych na okoliczności oceny zdarzenia z dnia 25.12.2012 r. pod względem ewentualnych konsekwencji zdrowotnych dla uczestników ww. zdarzenia, w tym oceny czy poronienie przez świadka K. T. było czy też mogło być konsekwencją tego zdarzenia,

e) art. 452 § 2 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 01.07.2015 r.) w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. polegającą na nieprzeprowadzeniu z urzędu przez Sąd Odwoławczy dowodu z opinii właściwego biegłego celem ustalenia czy pęknięcie jednej belki i popękanie i skrzywienie pozostałych belek podtrzymujących strop nad parterem stanowi zdarzenie mające postać zawalenia się budowli lub jej części lub może zagrażać wystąpienia takiego zdarzenia, bowiem przeprowadzona w sprawie opinia biegłego wskazała, iż mające miejsce w dniu 25.12.2012 r. zdarzenie stanowiło katastrofę budowlaną, a ustalenia w sprawie wymaga czy stanowiło zawalenie się budowli lub jej części - czy strop stanowił taką część budowli (belki) lub zagrożenie zawalenia się części budowli,

f) art. 452 § 2 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 01.07.2015 r.) w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. polegającą na nieprzeprowadzeniu z urzędu przez Sąd Odwoławczy dowodu z opinii właściwego biegłego celem ustalenia czy w sytuacji zarwania podłogi i oparcia się jej na dachu starego budynku nie doszłoby do zawalenia się budynku lub jego części;

g) art. 7 k.p.k. polegającą na:

- dokonaniu przez Sąd II instancji oceny konsekwencji zdrowotnych dla osób uczestniczących w zdarzeniu z dnia 25.12.2012 r., a także oparcia się podłogi na dachu starego budynku, bez przeprowadzenia na tą okoliczność dowodu z opinii właściwych biegłych i stwierdzenie tej okoliczności przez sam Sąd II instancji, w sytuacji gdy ocena ta winna zostać dokonana przez właściwych biegłych sądowych, a tym samym oparcie rozstrzygnięcia sprawy na dowodzie który nie został przeprowadzony w sprawie,

- nieustaleniu przez Sąd II instancji czy pęknięcie i załamanie belek, stropu nad parterem stanowiło część budowli i czy istniało zagrożenie jej zawalenia, a w konsekwencji brak oceny czy doszło do zawalenia się części budowli,

- ustaleniu przez Sąd II instancji, iż ustalenia Sądu I instancji i stanowisko oskarżycielki posiłkowej w pełni się pokrywają, podczas gdy Sąd I instancji błędnie ustalił i uznał, iż z oskarżycielką posiłkową ustalono, iż w przyszłości budynek zakładu fryzjerskiego ma zostać rozebrany, iż oskarżony W. K. informował oskarżycielkę posiłkową o konieczności wprowadzenia zmian do projektu, iż oskarżony W. K. nie dokonywał żadnych czynności formalno-prawnych związanych z wykonywaniem inwestycji, co oskarżycielka posiłkowa podniosła w apelacji, a Sąd II instancji pominął, nie ustosunkował się do nich, nadto nie ustosunkował się do kwestii wadliwej oceny przez Sąd I instancji przeprowadzonych i wskazanych dowodów, a także pominięcia istotnych okoliczności wynikających z przeprowadzonych i wskazanych dowodów i mimo to uznał, że stanowiska i Sądu I instancji i oskarżycielki posiłkowej się pokrywają;

2. rażące naruszenie prawa materialnego, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. obrazę przepisu art. 164 § 2 k.k., stanowiącą konsekwencję naruszenia przez Sąd prawa procesowego, polegającą na:

a) błędnej, wadliwej ocenie znamion zarzucanego oskarżonego czynu, poprzez błędne uznanie, iż w niniejszej sprawie nie doszło do zawalenia się budynku i że nie było nawet takiego niebezpieczeństwa, podczas gdy określenie „budowla” obejmuje swym zakresem także część budynku, a także poprzez błędne uznanie, iż w niniejszej sprawie przez wielość osób rozumiemy przynajmniej 10 osób, podczas gdy należy przyjąć iż pojęcie wielu osób obejmuje liczbę od 6 do 10 osób,

b) w konsekwencji - błędnym uznaniu, iż zachowanie oskarżonego nie wyczerpuje znamion zarzucanego oskarżonemu czynu.”

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W pisemnych stanowiskach co do kasacji tak prokurator Prokuratury Okręgowej, jak i obrońca uniewinnionego wnieśli o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie z art. 535 § 3 k.p.k. Z uzasadnienia wyroku sądu I instancji, jak też z argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego wynika w sposób bezsporny, że zasadniczym powodem wydania wyroku uniewinniającego była kwestia prawna, tj. ustalenie w oparciu o niekwestionowaną opinię biegłego, że nie wystąpiło zawalenie się budynku i nie było nawet takiego bezpośredniego niebezpieczeństwa, co jest wymagane do przypisania odpowiedzialności z art. 164 § 2 k.k. Sąd Okręgowy wskazał, że potencjalne zagrożenie wiązało się tylko z zarwaniem podłogi, która w najgorszej sytuacji oparła się by na dachu starego budynku, co mogłoby prowadzić z kolei do niezbyt poważnych konsekwencji dla osób, które by przebywały w tym pomieszczeniu, w którym by się podłoga zarwała (str. 4 uzasadnienia). Ten pogląd - jak już wskazano – wyrażony został przez biegłego M. J. (k. 490-492), a w apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej nie kierowano żadnych zarzutów co do opinii tego biegłego. Jedynie w uzasadnieniu apelacji wskazywano, że *„nie można wykluczyć możliwości zarwania podłogi, która mogłaby naruszyć konstrukcję budynku, a tym samym mogłaby spowodować zagrożenie zawalenia się budowli”*. Podnoszono również, że określenie budowla to także jego część. Ta wyrażona pierwsza hipoteza, nie mająca żadnego potwierdzenia w materiale dowodowym, nie mogła skutkować inną oceną tego zdarzenia. Także w apelacji prokuratora nie wskazywano aby opinia biegłego była wadliwa lub niejasna. W tej sytuacji zarzuty kasacji opisane w pkt 1 lit. a – c są bez znaczenia dla oceny zasadności wyroku sądu odwoławczego. Odnosząc się zaś do zarzutów wskazanych pod lit. d-f kasacji to stwierdzić należy, iż sąd drugiej instancji

nie dopuścił się obrazy przepisu art. 452 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., albowiem nie miał on żadnych wątpliwości co do jasności i pełności wydanej opinii. Skoro zaś nie dostrzegał mankamentów takiej opinii, podobnie jak skarżący w apelacjach, to nie miał podstaw do dopuszczenia dowodu z urzędu. Chybiony jest także zarzut opisany pod pkt 1 g kasacji. Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał żadnych dowodów w toku postępowania odwoławczego, a zatem nie mógł się dopuścić obrazy art. 7 k.p.k. Sąd ten nie dokonywał także żadnych nowych ustaleń faktycznych. Zarzut opisany pod pkt 2 kasacji jest chybiony formalnie oraz merytorycznie. W kasacji zarzut obrazy art. 164 § 2 k.k. osadzony jest na tezie, iż zawalenie się budowli obejmuje także jej część, a minimalna ilość osób, których życie jest zagrożone to 10. Podkreślić należy z całą mocą, że materiał dowodowy nie daje podstawy nawet do przyjęcia, iż mogłaby ulec zawaleniu się część budynku (podłoga by się oparła na dachu budynku wewnątrz); w tym układzie, gdy nie istniało samo zdarzenie w postaci zawalenia się budowli, to i liczba osób, których zdrowie mogłoby być zagrożone nie miała znaczenia.

Z tych powodów należało orzec jak w postanowieniu. Rozstrzygnięcie o kosztach obrony jest wynikiem wniosku, jaki złożył obrońca uniewinnionego, przy odpowiedzi na kasację.

kc